

УДК 94 (477)

Ірина Смільська

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ЗІ СПЕЦІАЛІЗОВАНИМИ УСТАНОВАМИ ООН

У статті аналізується формування та співпраця України зі спеціалізованими установами Організації Об'єднаних Націй, показано основні засади такого співробітництва, як один із способів утвердження України на міжнародній арені.

Ключові слова: ООН, Україна, спеціалізовані установи, міжнародні відносини, Рада Безпеки.

З моменту проголошення Україною незалежності розпочався якісно новий період її діяльності в ООН, який було визначено одним із пріоритетних напрямів зовнішньої політики.

Україна виступає активним учасником у всіх напрямках діяльності ООН, найважливішими з яких є підтримання міжнародного миру та безпеки, боротьба з тероризмом, зміцнення верховенства права у міжнародних відносинах, забезпечення прав людини, розвиток співробітництва у вирішенні проблем соціально-економічного, культурного та гуманітарного характеру.

Метою нашої статті є дослідження особливостей становлення та розвитку співпраці України та спеціалізованих установ (СУ) ООН та їх форми й напрямки.

Особливістю наукових досліджень більшості вітчизняних та зарубіжних учених від початку 1990-х рр. стало обґрунтування необхідності інтеграції України у світову спільноту. Особливо у зв'язку із сучасними подіями науковці звернули свою увагу на питання діяльності України в міжнародних організаціях, участі у розв'язанні міжнародних конфліктів. Зауважимо, що значний внесок у дослідження даної теми здійснили: С. Віднянський [1], С. Гелей [2], Б. Гончар [3], К. Грищенко [4], В. Бруз [15], Л. Чекаленко [22], О. Шкуратенко [23].

Спеціалізовані установи здійснюють широку і багатопланову діяльність в економічній, соціальній сферах, а також у сферах культури, освіти, охорони здоров'я, сприяючи зміцненню стабільності у світі й розвитку мирних і дружніх відносин між країнами. Співпрацюючи із СУ системи ООН Україна бере активну участь у формуванні політичних умов на міжнародній арені, проводить роботу, яка, до того ж, віддзеркалює не лише загальні, а й національні інтереси нашої держави.

Створені з метою встановлення міжнародних стандартів, обміну досвідом, укладення конвенцій, СУ під впливом країн, що розвиваються, розширили свою діяльність за рахунок надання економічної й технічної допомоги цим державам. Радикальні зміни у світі в післявоєнні роки спричинили істотну еволюцію СУ, які перейшли від передбачених раніше допоміжних видів діяльності до здійснення широких програм технічної, матеріальної допомоги [15, с. 3 – 4].

Авторитет, здобутий Україною у спеціалізованих установах ООН, дозволяє нашій країні брати безпосередню участь у вирішенні інших першочергових проблем. Зокрема, у січні 2003 р. Представник України при ООН В. Кучинський на рік був обраний віце-головою Економічної і Соціальної Ради ООН. Україна також розвиває співробітництво з регіональними комісіями ЕКОСОП. У травні 2005 р. у Сантьяго міністр закордонних справ України Б. Тарасюк взяв участь у роботі Економічної комісії ООН для країн Латинської Америки і Карибського басейну (СЕРАС) [1, с. 90].

В Україні працюють наступні установи ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Фонд Народонаселення ООН (ЮНФПА), Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ), Міжнародна організація з міграції (МОМ), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБООН), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Міжнародна організація праці (МОП) та Об'єднана програма ООН з ВІЛ/СНІДу в Україні (ЮНЕЙДС). У країні також діють асоційовані організації ООН, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий Банк (СБ), Управління ООН з наркотиків та злочинності (УНЗ ООН) та Міжнародна Фінансова Корпорація (МФК), котра знаходиться у підпорядкуванні до Банку. Ці установи працюють у різних сферах і мають свої власні стратегії, але їх об'єднує загальна стратегічна ціль: допомогти народу України у розв'язанні найактуальніших завдань сьогодення [13].

Щоб прискорити перехід до ринкової економіки і проведення ґрунтовних економічних та соціальних реформ, посилення інтеграційних процесів у системі світових господарських зв'язків уряд України прийняв рішення розширити співпрацю зі спеціальними установами ООН. За нетривалий період Україна стала членом Міжнародного валютного фонду (1992), Міжнародного банку реконструкції та розвитку (1992), Міжнародної фінансової корпорації (1993), Багатостороннього агентства з питань гарантій інвестицій (1993), Міжнародної морської організації (1994) [17].

З певними труднощами розвиваються відносини України з МВФ. Систематичну фінансову допомогу Україні МВФ здійснював з 1994 р. У 1998 р. було припинено фінансування зовнішніх платежів України на 5 років, що негативно позначилося на фінансовій стабільності країни. Український парламент розглядав питання про припинення співпраці з МВФ. Проте денонсація угоди про вступ до МВФ не відбулася. Після тривалих переговорів фонд відновив для України програму розширеного кредитування на 2,26 млрд доларів. Рішення МВФ стало своєрідним заохоченням для Світового банку та міжнародних кредиторів для додаткових інвестицій [2].

У жовтні 2003 р. уряд України ухвалив рішення про вступ до продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), яка ставить за мету покращення харчування і підвищення рівня життя та продуктивності сільського господарства, покращення системи глобального розподілу продуктів харчування. У процесі реалізації цих завдань ФАО здійснює інвестиції в сільське господарство різних країн світу, сприяє збереженню природних ресурсів, створює та реалізує спеціальні програми діяльності. Зважаючи на важливість вирішення цих завдань, 25 листопада 2003 р. Україна прийняла Статут Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН [1, с. 90].

За роки незалежності Україною здійснено глибокі структурні реформи сільського господарства, докорінно перебудовано земельні й майнові відносини, на основі приватної власності на землю, створено організаційно-правові структури, що відповідають міжнародним стандартам. Однак ці надзвичайно важливі процеси потребують постійної державної підтримки та стимулювання, а також міжнародної координації, що сприятиме ефективному розвитку галузі. Така координація може бути здійснена передусім у рамках спеціалізованих міжнародних універсальних організацій системи ООН, зокрема в рамках ФАО [4].

Одним з найбільш важливих підтверджень визнання авторитету і ролі нашої держави на міжнародній арені, послідовності та неупередженості її зовнішньої політики, відданості принципам демократії та верховенства права стало обрання України до складу непостійних членів Ради Безпеки (РБ) ООН на період 2000–2001 рр. За час членства у РБ Україна переконливо довела свою спроможність

бути активним учасником її діяльності, здійснювати ефективний вплив на процес прийняття в РБ доленосних рішень та робити власний практичний внесок у їх реалізацію. Кульмінацією членства України в РБ ООН стало її головування у березні 2001 р., коли РБ предметно розглянула ряд найбільш актуальних світових проблем, зокрема, кризові ситуації на Балканах та на Близькому Сході [6].

За період діяльності представника України в Раді Безпеки у 2000–2001 рр. було успішно реалізовано низку міжнародних ініціатив нашої держави, зміцнено її статус у розв'язанні глобальних і регіональних проблем, істотно розширено коло двосторонніх контактів із багатьма країнами світу [21].

Удруге, з початку незалежності, Україну було обрано у 2015 р. – непостійним членом РБ ООН на період 2015–2016 рр. У світлі сучасних подій для нашої держави є дуже важливим отримання членства. Для України – це можливість порушувати важливі питання, в яких вона зацікавлена, безпосередньо впливати на забезпечення міжнародного миру та безпеки [24].

Великого значення наша держава надає питанню реформування Ради Безпеки. Україна виступає за розширення членського складу РБ, підтримуючи збільшення кількості як постійних, так і непостійних членів. Неодмінною передумовою підтримки Україною будь-якого варіанту реформування РБ ООН є забезпечення адекватного рівня представництва в цьому органі країн Східноєвропейської регіональної групи. Позиція України базується також на розумінні того, що інститут права вето не відповідає сучасним міжнародним реаліям. Належна увага приділяється забезпеченню подальшого прогресу у посиленні транспарентності та вдосконаленні методів роботи РБ ООН [11, с. 21].

На початку ХХІ ст. особлива увага правам людини приділяється у контексті взаємозв'язку між проблемою зростання народонаселення і розвитком. Зокрема, антиглобалісти вважають, що спроба встановлення контролю за народжуваністю у країнах “третього світу” є маневром країн, які належать до так званого “золотого мільярда” людства у спробі гарантування безпеки свого домінування, якому загрожував би демографічний вибух у найбідніших країнах світу [18, с. 569].

Україна є членом Ради ООН з прав людини (обрана вдруге поспіль у травні 2008 р. на 2009–2011 рр.), Економічної і Соціальної Ради (ЕКОСОП) (обрана у жовтні 2009 р. на 2010–2012 рр.) [21].

У 2008–2009 рр. Україна була членом більшості функціональних комісій ЕКОСОП, станом на січень 2010 р. вона представлена у Комісії з народонаселення і розвитку та Комісії сталого розвитку, а також у складі Комітету з програми й координації та Комітету по внесках [22, с. 315].

Діяльність СУ ООН в Україні спрямована на захист прав людини та соціально-економічний розвиток країни. Робота над встановленими пріоритетами у найближчі роки покликана якісно зміцнити реалізацію прав людини, покращення соціально-економічного розвитку, посилення ролі громадянського суспільства та забезпечити досягнення Цілей розвитку тисячоліття. Принципи універсальності, взаємозалежності та взаємопов'язаності, недискримінації та рівності, участі в прийнятті спільних рішень, підзвітності та верховенства закону лягли в основу співпраці між ООН та урядом України. З огляду на багаторічний досвід роботи в ООН, Україна відіграватиме ключову роль у формуванні майбутнього організації, в той час як система ООН в Україні надаватиме допомогу для пришвидшення соціально-економічного розвитку країни [12, с. 20].

На сьогодні Україна є стороною понад 40 міжнародних конвенцій та угод, учасником багатьох програм та проектів ООН, спрямованих на охорону навколишнього природного середовища. Прикладом визнання активності України на екологічному напрямку стало успішне проведення в Києві у травні

2003 р. П'ятої конференції міністрів охорони навколишнього середовища в рамках процесу "Довкілля для Європи".

У лютому 2004 р. Україна приєдналася до найважливішої міжнародної екологічної угоди – Кіотського протоколу [6].

Завдяки активній позиції України в міжнародних організаціях наша країна отримала значну технічну, матеріальну та фінансову допомогу, зокрема, з боку Програми розвитку ООН (ПРООН), Глобального екологічного фонду, МАГАТЕ, Міжнародної організації праці (МОП), ЮНКТАД, ЮНІДО, Фонду ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА), Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ), Всесвітнього поштового союзу (ВПС), Всесвітньої організації інтелектуальної власності та інших. З 1993 р. в Україні функціонує Представництво ООН, під прапором якого здійснюється ціла низка важливих проєктів і програм ООН, її органів та спецустанов у галузі соціально-економічних перетворень, розвитку підприємництва, охорони природи, вирішення актуальних демографічних проблем. У липні 2000 р. відбулася офіційна інавгурація "Будинку ООН" в Україні, який зібрав під свій "дах" органи та установи ООН, які здійснюють свою діяльність у нашій країні (ЮНІСЕФ, ЮНФПА, УВКБ). Великі обсяги зовнішньої допомоги Україна одержала для вирішення складного комплексу завдань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та облаштуванням колись депортованих народів, у тому числі кримських татар [16]. Україна звернулася до ООН за допомогою у розв'язанні такої складної проблеми, як облаштування депортованих кримських татар. У квітні 1996 р. у Женеві відбулась конференція під егідою ООН, яка виділила 2 млн доларів для фінансування окремих проєктів облаштування кримських татар [20].

Широким є діапазон участі України в ЮНЕСКО. Достатньо назвати підрозділи, до яких входить країна. Вона є членом Виконавчої ради міжурядової океанографічної комісії, Міжурядового комітету Міжурядової програми з інформатики та Міжурядової ради Міжурядової гідрологічної програми. Широкого визнання набули наукові комітети з цих програм, а саме: "Людина і біосфера", біоетики, науково-технічної інформації тощо. У вузах країни функціонують 10 кафедр та 30 асоційованих шкіл ЮНЕСКО [3, с. 120].

Зараз в Україні діє мережа наукових і культурно-освітніх осередків ЮНЕСКО, що забезпечують участь у програмній діяльності й ефективно використання потенціалу цієї організації. У вузах і наукових закладах України функціонують 11 кафедр ЮНЕСКО, налічується 35 асоційованих шкіл і майже 30 клубів цієї організації. Участь України в ЮНЕСКО сприяє розв'язанню такої складної проблеми, як зміцнення національного інтелектуального потенціалу та його інтеграції в світовий науково-технічний прогрес [19].

Свідченням вшанування світовою громадськістю пам'яті про трагічні сторінки української історії став Тиждень пам'яті жертв голодомору 1932–1933 рр., який відбувся в Нью-Йорку у листопаді 2003 р. Як офіційний документ 58-ї сесії ГА ООН було опубліковано "Заяву з приводу голодомору". А у травні 2005 р. у Парижі урочисто відзначили 50-річчя членства України в ЮНЕСКО. Було організовано виставку, присвячену Трипільській культурі.

Реалізуючи стратегію відкриття України для іноземних туристів, країна налагоджує зв'язки з Всесвітньою туристичною організацією, створеною 2003 р., зі штаб-квартирою в Мадриді [1, с. 93].

Визнанням авторитету і внеску України у програмну діяльність ООН стало обрання її 1995 р. до Виконавчої ради ЮНЕСКО і до Міжнародного комітету з питань повернення культурних цінностей. Через ООН здійснюється популяризація української культури, історії, духовного життя народу [23, с. 318]. Лише в останні роки з допомогою ООН видано англomовну монографію про творчість Т. Шевченка, іспаномовну антологію української поезії, відеокасети із

записами українських народних пісень і музики. ЮНЕСКО брала участь у святкуванні 400-річчя від дня народження Б. Хмельницького та П. Могили [20].

У вересні 2000 р. під час візиту до Києва Генерального директора ЮНЕСКО К. Мацуури мова йшла про включення історичного центру Києва, який прикрашають Софія Київська, Києво-Печерська Лавра, а також історичний центр Львова до Реєстру всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО. 26–28 вересня 2003 р. відбувались святкування 500-річчя, взятого під патронат ЮНЕСКО, Бахчисарайського ханського палацу [1, с. 93].

Важливе значення як в плані поширення інформації про Україну, так і поглиблення міжнародного співробітництва та її інтеграції в світову спільноту є внесення історико-архітектурних об'єктів України до Списку всесвітньої спадщини (архітектурний ансамбль “Софія Київська” (1990 р.), Києво-Печерська Лавра (1990 р.) та історичний центр м. Львова (1998 р.), а також включення українських біосферних заповідників до Міжнародної мережі біосферних заповідників ЮНЕСКО (“Чорноморський” (1982 р.); “Асканія-Нова” (1982 р.); “Карпатський” (1992 р.); “Дунайський” (1998 р.); “Шацький” (2002 р.). Уперше в світі у нашому регіоні за безпосередньої участі України створено транскордонний тристоронній польсько-словацько-український біосферний заповідник “Східні Карпати” (1998 р.) та румунсько-український біосферний резерват “Дельта Дунаю” (1998 р.). У найближчій перспективі очікується створення польсько-українського біосферного резервату “Західне Полісся” [5].

Статус забезпечує пріоритетність у залученні фінансових коштів для підтримки об'єктів Світової культурної і природної спадщини, передусім, з Фонду Світової спадщини [7].

У списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні налічується 5 найменувань (станом на 2011 р.). Це становить 0,4 % від загального числа (936 на 2011 р.). До списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні, окрім вказаних вище внесено також Пункти геодезичної дуги Струве (2005), Букові праліси Карпат (2007), Резиденція Буковинських митрополитів (2011) [9].

Участь України у програмній діяльності ЮНЕСКО, крім використання інтелектуального потенціалу Організації та запозичення корисного міжнародного досвіду, дає змогу отримувати певні кошти для проведення в Україні міжнародних заходів по лінії ЮНЕСКО та виконання українськими фахівцями різного роду проектів у сфері її компетенції, а також у формі отримання стипендій, грантів, обладнання, науково-технічної інформації, консультативної допомоги та забезпечення за рахунок Організації участі українських фахівців у міжнародних заходах [5].

Україна послідовно реалізує стратегічний курс на інтеграцію в Європейське співтовариство. У сфері вищої освіти головне завдання полягає в приєднанні України до Болонського процесу. У вищих навчальних закладах України створено 12 кафедр ЮНЕСКО, які ініціюють проведення міжнародних конференцій ЮНЕСКО з превентивної освіти проти СНІДу та туберкульозу (квітень 2005 р.), конференції ЮНЕСКО до 20-річчя Чорнобильської катастрофи (2006 р.). У лютому 2005 р. кафедра ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету організувала наукову конференцію “Мовна освіта в контексті Болонських реалій” [10, с. 95].

З 1958 р. Українська РСР брала участь у діяльності Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Вона щорічно робила грошовий внесок і надавала ЮНІСЕФ медикаменти та промислові товари. У полі зору ЮНІСЕФ – широке коло питань, що стосуються вирішення пріоритетних завдань і потреб країн у сфері захисту і розвитку дітей. У цей перелік входять проблеми охорони здоров'я, зокрема імунізації, профілактики ВІЛ/СНІДу та хвороб, викликаних дефіцитом йоду в організмі; питання підтримки дітей, які потребують допомоги; зміцнення

потенціалу сім'ї тощо. Перелічені питання визначають напрями співробітництва України з ЮНІСЕФ [14].

У 1996–1998 рр. Україна працювала у Виконавчому комітеті Дитячого фонду ООН, який був покликаний проводити узгоджувальну політику в рамках реалізації оголошених програм. У квітні 1997 р. Постійний представник України при ООН А. Зленко провів переговори щодо інтенсифікації діяльності в Україні ЮНІСЕФ та Програми розвитку ООН. У січні 2004 р. постійний представник України при Раді Безпеки ООН М. Кулик взяв участь у спеціальному засіданні РБ ООН, присвяченому захисту дітей під час збройних конфліктів. Нарешті 1 березня 2004 р. у Києві Україна та ЮНІСЕФ підписали угоду про допомогу безпритульним дітям, точна кількість яких в Україні не встановлена. 10 травня 2005 р. співачка Руслана Лижичко стала послом доброї волі ЮНІСЕФ. Загалом Україні ще потрібно чимало попрацювати, аби вирішити нагальні гуманітарні проблеми у тісній співпраці з програмами та установами ООН. Не менше проблем спостерігається в регулюванні відносин людей із навколишнім природним середовищем [1, с. 94].

ЮНІСЕФ працює в Україні для забезпечення того, щоб всі діти та молоді люди, особливо найбільш уразливі та знедолені, мали змогу вирости у турботливих сім'ях або сімейному середовищі, а їхні фундаментальні права були захищені [14].

Українська держава широко співпрацює з МАГАТЕ з питань ядерної безпеки. Під час обговорення Генеральною Асамблеєю щорічної доповіді МАГАТЕ 1 листопада 2004 р. на пленарному засіданні 59-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН Україна відзначила важливість системи гарантій МАГАТЕ та діяльності Агентства з імплементації Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Нового імпульсу набула участь України в ЮНЕСКО після створення в листопаді 1995 р. Національної комісії України у справах ЮНЕСКО. Українські наукові й освітні установи виконують оригінальні проекти в межах програм ООН, беруть участь у спільних дослідженнях. З 1991 р. започатковано позабюджетну програму “ЮНЕСКО – Чорнобиль”, проект якої спрямований на ліквідацію наслідків аварії [22, с. 318].

У десяту річницю Чорнобильської катастрофи (1996) ООН оголосила 26 квітня Днем чорнобильської трагедії. У серпні 2000 р. в Україні побував Генеральний директор МАГАТЕ М. Барадей. Україна знову була обрана до Ради керуючих зазначеного агентства. У жовтні 2003 р. у Нью-Йорку Представник України в ООН В. Кучинський провів переговори з координатором допомоги організації, заступником Генерального секретаря Я. Егландом. Обговорювалась нова стратегія ООН у питанні подолання наслідків Чорнобильської катастрофи [1, с. 95].

Особливу увагу Україна привертає до низки проблемних питань функціонування об'єкта “Укриття” на Чорнобильській АЕС та зони відчуження. Позиція України полягає в тому, що ресурси, надані міжнародним співтовариством, зокрема МАГАТЕ, для розв'язання ядерних проблем, мають бути адекватними обсягу поставлених завдань [23, с. 126].

У грудні 2010 р. завершено реалізацію Чорнобильської програми відродження та розвитку (2002–2010 рр.), у рамках якої ПРООН мобілізувало понад 4 млн дол. США. Метою діяльності Програми, яка була розпочата у лютому 2002 р. на основі рекомендацій Звіту “Гуманітарні Наслідки Аварії на Чорнобильській АЕС: Стратегія Відродження”, ініційованого низкою агенцій ООН, було повернення до нормальної життєдіяльності територій, що постраждали внаслідок Чорнобильської аварії [4].

На сучасному етапі розвитку суспільства проблема ядерності безпосередньо пов'язана з екстремістськими загрозами. Небезпека ядерного конфлікту, за

оцінками МАГАТЕ, є великою, як ніколи. У травні 2005 р. відбулася зустріч країн-учасниць (5 березня 1970 р. приєдналися 188 держав) для вироблення позиції на майбутнє. Учасники Договору закликали посилити контроль над розповсюдженням ядерних технологій з огляду на небезпеку заволодіння ними терористами [23, с. 126].

Агентство з ядерної енергетики ООН запропонувало свій досвід для гарантування безпеки глядачів та учасників чемпіонату Європи з футболу 2012 р. в Польщі та Україні [8].

Спеціалізовані установи ООН є універсального характеру, здійснюють співробітництво в спеціальних галузях й сферах. Значення участі СУ у міжнародних відносинах полягає перш за все у тому, що вони функціонують у різних галузях міжнародного господарського та соціального життя, їх діяльність спрямована на допомогу у вирішенні проблем окремих країн, у тому числі й України. У сучасних глобалізаційних умовах набуває дедалі більшого значення у практиці міжнародних відносин багатостороння дипломатія, і саме тому міжнародні організації є найкращими форумами для налагодження багатосторонніх зв'язків.

Участь у них України не тільки утверджує нашу державу як повноправного учасника міжнародних відносин, але й допомагає вирішити необхідні національні питання. Співпраця зі СУ ООН відкриває для нашої держави широкі перспективи різнопланового розвитку.

Список використаних джерел

1. *Віднянський С.* Участь України в соціальній та гуманітарній діяльності ООН / С. Віднянський // Україна дипломатична. – К., 2005. – Вип. VI. – С. 86–101.
2. *Гелей С. Д.* Політологія. Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – 4-те вид. випр. і доп. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – Л.: Світ, 2001. – 384 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-2323.html>.
3. *Гончар Б.* Сучасні виклики міжнародній безпеці і ООН / Б. Гончар // Пам'ять століть. – 2005. – № 5. – С. 39–121.
4. *Грищенко К.* Зовнішня політика України в умовах глобального світу / К. Грищенко // Україна дипломатична. – К., 2004. – Вип. IV. – С. 6–9.
5. *Діяльність ООН на Чорнобильському напрямі.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/uno/ua/4266.htm>
6. *Діяльність України в ЮНЕСКО.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.djereho.com/index.php?option=com_content&task=view&id=8137&Itemid=410
7. *Діяльність України в рамках ООН.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/uno/ua/4263.htm>
8. *До світової спадщини ЮНЕСКО включили третю українську пам'ятку.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gazeta.ua/articles/life/388326>
9. *МАГАТЕ навчить українських спеціалістів виявляти радіоактивні речовини під час Євро-2012.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/information-centre/news/1385>
10. *Ми любимо Україну! Список об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.u-e-p.eu/meet-ukraine/2011/december/spisok-obktv-svtovo-spadshini-unesko-v.html>
11. *Міжнародні організації:* Навч. посіб. / За ред. О. С. Кучика. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 749 с.
12. *Нова зовнішня політика України. Погляди аналітиків.* Міжнародний центр перспективних досліджень. Інститут світової політики. – К., 2010. – 165 с.
13. *ООН – Україна: 65 років партнерства та співпраці // Зовнішні справи.* – 2010. – № 5–6. – С. 20–21.
14. *Організація Об'єднаних Націй в Україні.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/about-un-in-ukraine>
15. *Бруз В. С.* Спеціалізовані установи системи ООН: [Навч. посібник] / В. С. Бруз, В. М. Грабажей, В. О. Єлфімов та ін.; за ред. В. С. Бруза. – К.: Либідь, 1995. – 116 с.
16. *Україна в ООН 1991–2002 рр.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/>
17. *Україна у міжнародних відносинах ХХ століття.* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://libraiy.if.ua/books/10.html>
18. *Україна в Європі: контекст міжнародних відносин /* За ред. д.і.н., проф. А. І. Кудряченка. – К.: Фенікс, 2011. – 632 с.
19. *Україна – фундатор ООН.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/93.htm>
20. *Участь України у миротворчій діяльності ООН.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/uno/ua/4262.htm>
21. *Участь України у міжнародних організаціях.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/30301.htm>
22. *Чекаленко Л.* Зовнішня політика України /

Л. Чекаленко. – К.: Либідь. – 2006. – 712 с. 23. Шкуратенко О. Співпраця України у міжнародній системі спеціалізованих установ ООН / О. Шкуратенко // Право України, 2004. – № 11. – С. 125–129. 24. *Що дасть Україні непостійне членство в Раді Безпеки ООН?* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/politics/2015/10/151009_un_security_council_membership_ukraine_sd

Ирина Смильская

**СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ СО СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫМИ
УЧРЕЖДЕНИЯМИ ООН**

В статье анализируется формирование и сотрудничество Украины со специализированными учреждениями Организации Объединенных Наций, показаны основные принципы сотрудничества со СУ, как один из способов утверждения Украины на международной арене.

Ключевые слова: ООН, Украина, специализированные учреждения, международные отношения, Совет Безопасности.

Iryna Smilka

COOPERATION OF UKRAINE WITH THE SPECIALIZED AGENCIES OF THE UN

The article analyzes the formation and cooperation of Ukraine with the specialized agencies of the United Nations shows the basic principles of cooperation with SA as a way of strengthening Ukraine on the international arena.

Key words: UN, Ukraine, specialized agencies, international relations, the Security Council.